

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Földessy Gyula Kossuth-díjas irodalomtudósának, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjának tudományos munkássága elismerésül 90. születésnapja alkalmából a Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetését adományozta. A kitüntetést Kiss Károly, az Elnöki Tanács titkára nyújtotta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese. (MTI)

Borús marad az idő

A Meteorológiai Intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint a következő 36 órában még nem számíthatunk lényeges javulásra. Szerdán borús marad az idő, az esőzés folytatódik, az északias szél élénk, helyenként továbbra is erős lesz. A kedvezőtlen időjárási helyzet egyetlen pozitívuma, hogy egyelőre nem kell számítanunk erősebb lehűlésre. A szerda reggeli minimumok 5–9, a délutáni maximumok 9–13 fok között alakulnak ki.

Szász Endre tárlata a Képcsarnokban

Aki az ábrázolóművészetben kívül szereti az irodalmat, s ennek révén érdeklődéssel fordul a könyvvilág felé, az élvezettel szemlélheti Szász Endre grafikai kiállítását, mely a Képcsarnok Káráz utcai helyiségében mostanában nyílt meg. Szász legtehetségesebb rajzművészeink közé tartozik, aki megvesztegető bizottsággal jeleníti meg a világirodalom halhatatlan alakjainak egyikét-másikat. Villon-figurái, Jeanne D'arc portréja, Don Quihote feje és a Kalevala általa elevenné tett részletei azonban nemcsak a grafikai és festői megoldás mesterségéből bravúrról tanúskodnak, hanem ezek az alkotások egyben a fiatal művész lobogó fantáziáját is híven tükrözik.

Modern hatású kollekcióját egyrészt a sötét alapon létrehozott színes ábrázolások képezik, másrészt pedig a különböző grafikai eljárásokkal készült fehér papíron való rajztanulmányok teszik ki. Az utóbbiak között említésre méltó az Irodalmi sor című alkotása, mely a legkülönbözőbb arc-stúdiók együttesét nyújtja. Az alig pár negyzetcentiméter felületen megjelentetett karakter-fejek, a pszichológiai jellemábrázolás példái válnak. Az emberi lelkiállapotok rezdülései megnyilvánulásait tolnak a hajszálvékony vonalaival idegeszálnyi érzékenységgel sztenografálja. A hagyománykedvelő tárlatlátogatóknak nyilván a számukra érthető közlésű természetelvű grafikai illusztrációk jelentettek nagyobb esztétikai élményt; míg az újszerűt, a meghökkentően szokatlan formákat és színeket keresőknek, az asszociációkat kiváltó szürrealista képek okozták a több szellemi vizuális izgalmat.

Október 22-én, csütörtökön este

MAGYAROS VACSORA

a

Tisza Szálló éttermében

Ormándi Vendel magyarmótákat énekel, kíséri Kárpáti Mihály és zenekara. Belépődíj nincs! 32 330

Már három hónapja fut az OPW

Tapasztalatok a MÁV szegedi igazgatóságának területéről

Július elsejétől látható a vagonok, teherkocsik oldalán az OPW — Obsesszió Park Wagon — jelzés. A KGST tagállamainak egyezségéből született a közös vagonpark, mely jelenleg 92 ezer 700 teherkocsival gazdálkodik. Központi irodája Prágában van, Tagjai: Szovjetunió, Bulgária, Románia, Lengyelország, Csehszlovákia, az NDK és Magyarország. Az egyezmény megszületésének alapját az az elképzelés szolgáltatta, hogy létrejöttével kevesebb lesz az üresen futó vagonok száma, meggyorsítható a kocsiforduló és ezek következményeként emelkedik az szállítási kapacitás.

Valamennyi városból

A szocialista államok a nemzetközi teherkocsi-egyezmény megszületése óta egymásközt forgalmuk nagy részét ezen keresztül bonyolítják le. A szegedi MÁV igazgatóság területén főként mezőgazdasági termények továbbítására hasznosítják ezeket a vagonokat.

Makóról és Makó-Újvárosról hagymát, Kecskemét, Izsák, Jánoshalma állomásokról az idénynek megfelelő gyümölcsöt, Szatymazról augusztusban őszibarackot, most pedig almát, Csongrád, Szentes, Mindszent állomásokról zöldséget és paradicsompaprikát továbbítanak az OPW-vagonokban Csehszlovákiába, az NDK-ba és Lengyelországba. A szegedi seprút és a vásárhelyi majolikát is ezekben a vagonokban továbbítják.

Kirakodás — nálunk

Az OPW-vagonok nem érkezik üresen. Egy részük csak áthalad a szegedi igazgatóság területén, kisebb százalékukat azonban itt rakják ki. A Német Demokratikus Köztársaságból műtrágyát, Lengyelországból szénét, Csehszlovákiából pedig különböző iparcikkeit szállítanak ide.

Egy napon 40–50 kocsi

Egy negyedév nem nagy idő, ahhoz pedig nagyon kevés, hogy alapos véleményt lehetne mondani az ez idő alatt történetekről, végső következtetéseket lehetne levonni a néhány hónap tapasztalataiból. Létjogosultsága azonban elvitathatatlan. A jelenlegi hibák többsége az indulás törvényszerű nehézségeiből adódik.

A MÁV szegedi igazgatóságának területén például júliusban még csak napi 15–20, augusztus elején már 25–30 és a hónap második felében már 40 körül volt a felhasznált OPW-vagonok száma, s augusztusban érték el azt, hogy egy nap alatt 72 OPW-vagont továbbítottak rendeltetési helyére. Szeptemberre a felhasznált vagonok napi átlaga már 45–50 kocsi között mozog.

A nemzetközi szállítási problémák teljes megoldásához még sok intézkedésre van szükség. A szakemberek figyelemmel kísérik a közös vagonpark sorsát, ismerik a még meglévő hibáit, s dolgoznak azon, hogy kiküszöböljék ezeket, s tovább fejlesszék erejét.

Az OPW-vagonok nem érkezik üresen. Egy részük csak áthalad a szegedi igazgatóság területén, kisebb százalékukat azonban itt rakják ki. A Német Demokratikus Köztársaságból műtrágyát, Lengyelországból szénét, Csehszlovákiából pedig különböző iparcikkeit szállítanak ide.

Egy napon 40–50 kocsi

Egy negyedév nem nagy idő, ahhoz pedig nagyon kevés, hogy alapos véleményt lehetne mondani az ez idő alatt történetekről, végső következtetéseket lehetne levonni a néhány hónap tapasztalataiból. Létjogosultsága azonban elvitathatatlan. A jelenlegi hibák többsége az indulás törvényszerű nehézségeiből adódik.

Tudósítónk jelentik

Könyvbarát mozgalom

A Petőfi Sándor sugárúti Somogyi Könyvtár fiókjában az elmúlt napokban tanácskozási gyűlést össze a könyvbarátok, a III. kerületi párt- és tömegszervezetek vezetői. Az olvasómozgalmat értékelve megállapították, hogy a Petőfi Sándor sugárúti könyvtárnak 843, a Sárkány utcának pedig 556 rendszeres olvasója van. Elhatározták, hogy a III. kerület iskoláiban az olvasó szakkörökön foglalkoznak az olvasómozgalommal. Ezenkívül valamennyi tömegszervezet feladatának

tartja a rendszeres olvasók számának növelését.

Sziládi Sándor

A munkaerő jobb elosztásáért

A MÁV szegedi igazgatóság az illetékesek a vasút munkaügyi problémáiról tanácskoztak. Megállapították, hogy a szegedi igazgatóság területén jól gazdálkodnak a munkaerővel, de még mindig van néhány olyan terület, ahol a dolgozók munkaideje nincs teljesen kihasználva. Megállapították a tanácskozás résztvevői, hogy a nödologozók becsülett helytállnak, s ezért felelősségteljes posztokon is alkalmazni kell őket.

Totka Károly

Az eső közbeszólt

Az idő közbeszólt, az eső „beleest” az algyői Rákóczi Tsz vetési tervébe — panaszkolta Parnaj János tszelnök. Kétszázötvennégy hold búzavetést terveztek. Sietve takarították be a 155 holdnyi kukoricipá, hagymát, lucernát, vöröshérét és kukoricát, csak hogy idejében elvessék az őszi kalászoszt. Három erőgép állandóan szántott, vetett. Két taktöréjjel-nappal ment, egy pedig nyújtott műszakban dolgozott. 160 hold búzát vetettek el. A fennmaradó 54 holdas magágyat is előkészítették, csak vetni kellett volna. Az eső közbeszólt. Kétnapos munkájával maradt el a gazdaság.

Tanulság a tsz-ek számára: ha határidőre akarnak végezni, határidő előttre tervezzenek. Hiszen ősszel az eső bármikor ellophat pár napot.

Átadták a forgalomnak a házilag készített csuklós villamost

Jövőre újabb hármat „gyártanak”

Szegeden tegnap délelőtt átadták a forgalomnak azt a csuklós villamost, amelyet a Szegedi Közlekedési Vállalat javítóműhelyének dolgozói készítettek, átalakítva két régi kocsit. Az avató ünnepségen megjelent Papp Gyula, a városi tanács vb elnökhelyettese, Móróc Sándor, a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium műszaki fejlesztési osztályának főmérnöke, Berta István, a városi pártbizottság ipari osztályának munkatársa, s ott voltak a fővárosi és a vidéki villamosvasút képviselői is.

A „házilag” határidőre készített kísérleti villamost Peták József, a Szegedi Közlekedési Vállalat igazgatója adta át rendeltetésének. A 164 férőhelyes új csuklós ezután mindjárt bekapcsolódott a forgalomba. Egy-két hétig a Rókus és a nagyállomás közötti fővonalon közlekedik, utána pedig a szeged-dorozsmai vonalon szállítja az utasokat.

Ezután a városi tanács háznál beszéltek meg a vidéki villamosközlekedés több időszaki kérdését. Zsiga Sándor, a Szegedi Közlekedési Vállalat főmérnöke és Szijártó László, a Szegedi Közlekedési Vállalat műszaki osztályának vezetője ismertette azt a munkát, amit azért végeztek, hogy megfelelően átalakíthassák a re-

BARTA LAJOS emlékére

Most egy éve e hasábon köszöntöttük irodalmunk nesztörát 85. születésnapján: Barta Lajos má, e sorok írásakor, lett volna nyolcvanhat éves, ha előtte két nappal nem tépi ki közlünk a kirelhetetlen halál.

A szocialista magyar irodalom úttörője volt. Még pécsi kisdíki, amikor kapcsolatba kerül a munkásmozgalmmal, s írói eszméjének első jelei már szociális érzékenységről, éles társadalmi látásmódról tanúskodnak. Pécsi, kassai újságíróskodás után 1910-ben a polgári radikális Világ munkatársa lesz, Ady lírájának közvetlen hatása alá kerül. Novellák kötetekkel (Elbeszélések, 1901; Soha többé, 1904) kezdte pályáját, de hírnevét a tízes években drámaival alapozta meg.

1911-ben bemutatott Parasztko című színművében földosztást követelő parasztkat állított színpadra. A népszínmű romantikájával harcba szállva ezzel a magyar népdramma megteremtésére tett kísérletet. Tom-ból sikere megrettentette a nagybirtokosokat: tiltakozásukra a második előadás után le kellett venni a műsorról.

A paraszti lázadást ilyen élességgel először ő vitte a rivaldafénybe. A baranyai falu szülőtte gyermekkorának élményanyagából és újságírói tapasztalataiból egyaránt bőven meríthetett. Tavaszi mámor című egyfelvonásos (1912) a nincsetlen szegényparaszt tragédiáját, Szerelm című színműve (1916) a vidéki kispolgári életforma bírálatát vitte művészi eszközökkel színpadra. Vigjátéka, a Zsuzsi (1916) szintén a falusi szegénység világát, emberségét, lelki melegségét ábrázolja. Novelláiban a századeleji ország örökül meg (Az élet arca, 1917; Az elsüllyedt világ, 1918), nem csupán feudális béklyóival, hanem tükörre már a parasztság körében érlelődő öntudatosodást, a szocialista eszméiség térhódítását az eszmékedni kezdő agrárproletárság tömegeiben.

A forradalmakban magától értődő lelkeséggel, hittel vesz részt, az írók szakszervezetének titkára, az írói direktórium tagja, a Fáklya és az Emberség szerkesztője. Két drámáját (A sötét ház, Forradalom) a Tanácsköztársaság idején nagy sikerrel játsszák színházaink. A bukás után emigrálnia kell: Berlinben, Bécsben él, 1934-ben Pozsonyba, 1939-ben Londonba kényszerül. Közben is ír, szerkeszt. Berlinben mutatják be 1920-ban drámáját (Russlands Tag), mely először viszi Nyugaton színpadra Szovjetországot. A sötét ház című regénye (1928) 1947-ben Gyár címmel jelent meg itthon: a magyar ipari kapitalizmus kialakulásának rajza. Pozsonyban szerkesztője az Új Szó-nak, a szocialista magyar irodalom fórumának.

A folszabadulás után 1946 őszén tér haza. Hajlott kora ellenére sem telen: elbeszéléseiben az ország és a nép ügyéről, gondjairól beszél. Csak késve, 1956-ban koronázta életművét a Kossuth-díj, s méltatójának, Bölöni Györgynek sajnálkozással kellett megállapítania, hogy munkásságát nem ismerik eléggé a mai olvasók. Pedig könyvkiadásunk több ízben hozzáférhetővé tette elbeszélései javát (Tegnap ország, 1949, 1963; Magyar világ, 1953; Őten a hóban, 1960) és drámai termését (Zsuzsi és más színművek, 1955). Ez utóbbiakat színházaink is szívesen újították föl, a Szerelm nemrég a televízióban is sikert aratott, a Tavaszi mámor pár éve nagy tetszéssel fogadta a szegedi közönség is a kenderfonógyár színpadától, s 1955-ben az egyik előadásán a szerzője is megjelent.

Szegedi érdeklődése nem mai keletű. Visszaemlékezéseiben, melyből részleteket már olvashattunk, s reméljük, hamarosan könyvvalakban is napvilágot látnak, de leveleiben is meglehetesen szívesen emlékeztet a francia demarkációs vonalon átjutott a vörös Budapestre, s emléke megmaradt Barta Lajosban az emigráció negyedszázada után is. Vág Sándortól tudjuk, hogy 1917. február 17-én, amikor Barta — Kárinthy és Kosztolányi társaságában — matinén mutatkozott be az irodalom-értő szegedieknek, látogatást tettek a nagybeteg, depresszióba süllyedt Juhász Gyulánál is.

Most, amikor az egész ország búcsúzik a jeles magyar írótól, mi szegediek is részt kérünk a kegyeletes gyászban.

Könyves László